

Görgey Gábor

Huszi Péterrel mi nem szerettük egymást.

Írói pályám (könyvek, kritikák, fordítások) jóval előbb kezdődött, mint a drámaírói. Ez utóbbi csak a hatvanas évek vége felé indult (*Komámasszony, hol a stukker, Rokokó háború*), majd 1970-ben és '71-ben két darabomat is (*Noé, Cápák a kertben*) bemutatta a Madách Kamaraszínház. Még bőven benne voltam az abszurd korszakomban. (Ma is visszakalandozom néha, amikor a téma éppen úgy kívánja.)

Huszi Péter pályája is ebben az időszakban indult, szintén a Madách Színházban. Nem beszélve a főszereplésével készült filmekről, az akkor még létező tévéjátékokról (száz készült egy évben a Magyar Televízió tán nem is igaz fénykorában). Mondhatni, ő első pillanattól, már a főiskolás éveiben országos hírű, népszerű fiatal színész lett. Dajkálta az élet. Ennek a bizonyos dajkáló életnek a helytartója és kivitelezője mindenekelőtt Ádám Ottó volt, aki már a főiskolán kinézte és kinevelte magának azt a tehetséget, aki azután évtizedeken át be is váltotta a hozzá fűzött reményeket. „Hozta”, amit vártak tőle. Nem követte a nálunk honos „ügyeletes zseni” képletet, miszerint rövid ideig mindenkinek mindenhol mindig ugyanaz a színész jut eszébe, jól elkoptatják és kifacsarják, majd mehet a harmadrendűek szürke táborába, rendszerint elmerülve – mert nem érti, mi történt? – a depresszió és az alkohelmámor bugyraiban.

Huszi ennél tartósabb anyagból készült, jó angol szövegből szabták. Nem lehetett elhordani, kikönyökölni, formátlanná nyúzni. Ő bemutatta, hogy akár évtizedeken át is lehet valaki „ügyeletes zseni”. Pontosabban mélyenjáró, mesterségét tudó, megújulásra kész jó színész.

És akkor mért nem szerettük mi egymást színházi pályánk kezdetén?

Husztai Péter, az ifjú dédelgetett csillag is emberből volt gyúrva természetesen, azaz nem minden tekintetben viselte ezt a kivételes sorsot kivételes szerénységgel. Nekem ellenszenves volt ez az ifjonci magabiztosság (hogy ne nevezzem nagyképűségnek). Szerettem volna több szenvedést látni alakításaiban, némi vívódást, a nehéz szülés gyötrelmeit. Egy kis pokoljárás. Ahol a nagy művészet születik. (Azóta én is tudom, érettebb fővel, hogy a pokoljárásnak nincsenek receptjei. Van, akin látszik, van, aki úgy jár a parázson, hogy rezzenéstelen az arca. Nem azért, mert érzéketlen, hanem mert fegyelmezi magát.)

Ezt a képet kiegészíti, hogy fent említett Madáchbeli két színdarabom közül a *Cápák a kertben* főszereplője közös barátunk (Husztinak mestere is), Mensáros László volt. De még ez sem akadályozta meg Pétert, hogy ne vegyen tudomást, saját anyaszínházában, sem egyik, sem másik darabomról. Ez nagyon fájt. Lehet, hogy nem is olyan tehetséges ez a Huszti? Dühös voltam rá. Ahelyett, hogy szövetségesek lettünk volna az új magyar dráma bosszorkánykonyhájában, mindketten tartózkodó ellenszenvvel figyeltük a másik működését.

Mindaddig, amíg egy azóta túlvilágra költözött vállalkozó szellemű szervező ki nem találta, hogy a *Komámasszony, hol a stukkert*, akkor még szokatlan vállalkozói konstrukcióban (1983-at írtunk!) újra be kellene mutatni Pesten, aztán körbejáratni az országban. Mégpedig az akkor éppen rendezői szárnyait próbálgató Huszti Péter vezényletével. Álltunk elébe. És fantasztikus válogatott csapatot hoztunk össze: Mensáros László, Verebes István, Szabó Gyula, Gáti Oszkár, Márton András.

Elkezdődött a munka. Jé, nem is olyan ellenszenves és nagyképű ez a Huszti! Nahát, ez a Görgey mégsem olyan vértelen darabokat ír, mint gondoltam! Pompás hetek voltak. Huszti a darabom által szeretett meg engem.

Én pedig, ahogy a figuráimat megértette, ahogy színészeivel mély és felszabadult próbahangulatot tudott teremteni, egyre inkább megszerettem őt.

